

Ede, 21 juli 2025

Geachte leden van de verkiezingscommissie,

Woensdag 18 maart 2026 staan de gemeenteraadsverkiezingen gepland. U bent nu ongetwijfeld al bezig met het samenstellen van het verkiezingsprogramma met daarin uw visie hoe het geluk van de inwoners van Ede verbeterd kan worden. Fietsgeluk zien wij als voorwaarde voor duurzame mobiliteit. De Fietsersbond afdeling Ede roept u op het fietsgeluk voor jong en oud een centrale plek in uw partijprogramma te geven. Neem daarom de volgende thema's op in het partijprogramma: **veiliger fietsen, met name op schoolroutes; ruimte voor de fiets en een fiets voor iedereen**. Verderop in de brief lichten we deze thema's toe.

Kansen

Als meer mensen fietsen levert dat op veel terreinen winst op: verhoogde verkeersveiligheid; minder druk op de openbare ruimte; gezondheidswinst; meer sociale cohesie en een bijdrage aan de klimaat- en emissiedoelen. Iets minder bekend is dat investeren in aanleg en verbetering fietspaden geen beroep doet op de stikstofruimte¹. Ook levert het veilig maken van de fietspaden in Ede de komende dertig jaar 72,8 miljoen euro op². Anders gezegd: voor elke euro die je in Ede in fietsveiligheid investeert, hoef je €3,47 niet uit te geven aan de gevolgen van ongelukken met fietsers.

Uitdagingen

Op papier heeft Ede prima plannen voor de fietser (Agenda Fiets 2040), maar hoe is de praktijk? Helaas zien we dat de gemeente Ede recent een duikvlucht maakte van 115 plekken in de ranglijst Fietsgemeente 2024 (van plek 140 naar plek 265). De oorzaken voor de slechte scores liggen vooral op het gebied van de verkeersveiligheid³.

Daarnaast zijn er toekomstige ontwikkelingen zoals steeds drukkeren wegen; nieuwe uitbreidingswijken; toename van het aandeel kwetsbare fietsers door de vergrijzing en meer diversiteit in (elektrische) vervoersmiddelen. De hierboven beschreven kansen en uitdagingen voor de gemeente Ede vragen om een om andere inrichting van de

¹ <https://www.fietsberaad.nl/Kennisbank/Aanleg-van-fietspaden-kan-wel-doorgaan>

² bit.ly/OpbrengstenveiligefietspadenEde

³ Belangrijkste oorzaken van slechte scores zijn: veel werkzaamheden; de matige staat van veel fietspaden; gevaarlijke rotondes; lange wachttijden bij de verkeerslichten voor fietsers; delen wegen met auto's; drukte op de weg en gedrag van verkeersdeelnemers. Daarnaast zijn de verbindingen tussen wijken en kernen (schoolroutes) voor fietsers nog te vaak onveilig en onlogisch.

gemeentelijke (fiets) infrastructuur: veilige, comfortabele, geografisch dekkende en samenhangende fietsvoorzieningen.

Wij stellen daarom voor onderstaande thema's in uw partijprogramma op te nemen. Per thema staan tekstsuggesties met voorbeelden in de gemeente Ede.

Veiliger fietsen

- De gemeente garandeert een veilige schoolroute en veilige schoolomgeving voor kinderen, zonder gemotoriseerd verkeer in de directe omgeving van de school. *De gemeente Ede wil dat kinderen vanaf 8 jaar zelfstandig naar school kunnen fietsen of wandelen. Benut voor het ontwikkelen van veilige schoolroutes naast de resultaten van het gemeentelijke onderzoek, de inrichting van 'De ontmoeting'⁴ ook het initiatief Buurtsafari van de Fietsersbond⁵.*
- De gemeente maakt zich hard voor de norm van 30km/u als maximumsnelheid binnen de bebouwde kom. 50 km/u wordt de uitzondering – en dan nog slechts langs wegen met vrijliggende fietspaden. Deze snelheidsverlaging levert een enorme veiligheidswinst op en vermindert zowel het sluipverkeer als de geluidshinder. In de praktijk bedraagt de extra reistijd voor bestuurders slechts één minuut per rit⁶.
- De gemeente wil het aantal verkeersslachtoffers structureel omlaag brengen en investeert daarom in veilige, brede en comfortabele fietspaden en in veilige oversteken binnen én buiten de bebouwde kom.
 - *Uitvoeren maatregelen voor het verhogen fietsveiligheid in het buitengebied, zoals het Binnenveld.*
 - *Fietsvoorzieningen langs wegen in het buitengebied zoals Meulunterseweg en Klomperweg.*
 - *Veilige en comfortabele fietsroutes tussen Ede en de kernen zoals Doesburgerbroek; Lunteren, Barneveld.*
 - *Aanpak onveilige oversteken zoals de Heelsumseweg in Bennekom.*
 - *Bekijk 80 km wegen die door woonwijken lopen met het oog op de toekomst en naar de omgeving van de weg. Bijvoorbeeld 50 km/u op de hele N224 tussen Apeldoornseweg en A30, waar veel ongelukken gebeuren.*
 - *Focus op veilig verkeersgedrag met doelgroepgerichte campagnes en handhaaf hierop. Zo kan de gemeente sinds eind 2024 zelf bepalen hoe zij mobiele flitspalen inzet om te handhaven op 30 km/u snelheid⁷. Bijkomend voordeel is dat de opbrengsten kunnen worden benut voor verbetering verkeersveiligheid in de gemeente Ede.*

⁴ <https://edesevos.nl/hoe-een-school-in-de-enka-wijk-veiliger-en-groener-werd/>

⁵ <https://www.fietsersbond.nl/buurtsafari/>

⁶ Uit 'Verkeersveilige inrichting gebiedsontsluitingswegen Ede'. 8 maart 2024, blz 15. 'Bij een afstand van 1 km betekent dit een verschil van 48 seconden, mits er tussentijds niet wordt versneld of afgeremd. In de praktijk is de extra reistijd voor bestuurders circa een minuut, aangezien een (deel) van de GOW30 vaak maar een klein deel van de totale route uitmaakt'.

⁷ <https://bit.ly/flitspalen30km>

NB: De Fietsersbond Ede heeft een top 10 Gevaarpunten opgesteld, gebaseerd op de complete lijst van knelpunten⁸. Deze knelpunten zijn gevaarlijke oversteken op schoolroutes, ontbrekende (21 km) of te smalle fietspaden (28 km), het structureel te hard rijden door gemotoriseerd verkeer in het buitengebied en het ontbreken van veilige oversteken op deze wegen.

Ruimte voor de fiets

- Zet het STOMP⁹ principe centraal in de Omgevingsvisie en Mobiliteitsplannen.
- De gemeente maakt ruimte voor de fiets! Het gaat hierbij vooral om de nieuwe of verbeterde fietsverbindingen tussen de wijken; verbindingen van de wijken en de kernen met het centrum van Ede.
- De gemeente zet bij ruimtelijke en mobiliteitsplannen lopen en fietsen voorop. *Plan vooraf het fietsnetwerk voor nieuw te bouwen wijken. Benut het Mobiliteitsfonds¹⁰ om nieuwe woonwijken goed bereikbaar te maken voor lopen en fietsen.*
- De gemeente zorgt voor voldoende, veilige en goede fiets-parkeerplekken op alle belangrijke plekken. *Denk aan de stads- en dorpscentra Ede en kernen; basisscholen; bushaltes; medische centra; sportvelden etc.*
- De gemeente zorgt bij nieuwbouw voor voldoende (inbandige) fiets parkeerplekken voor nieuwe bewoners én voldoende veilige stallingsmogelijkheden voor bezoekers.

Fietsen voor iedereen

- De gemeente stimuleert dat elk kind kan fietsen en kan beschikken over een fiets. *Hiervoor sluit de gemeente Ede zich aan bij City Deal Fietsen Voor Iedereen¹¹, zodat subsidies, stimuleringsprogramma's en gedragscampagnes benut kunnen worden.*
- De gemeente stimuleert fietsen als snelle, goedkope, gezonde en duurzame vervoerswijze. Met name een veilig fietsgebruik onder jongeren; scholieren en ouderen wordt gestimuleerd door middel van promotiecampagnes.
- Fietsen moet toegankelijk zijn voor iedereen. De gemeente houdt rekening met mensen met aangepaste fietsen op fietspaden en bij het stallen.
- De gemeente investeert in de fiets als middel voor sociale cohesie door middel van fietsstimuleringsacties en met fietslessen.

Graag lichten wij onze standpunten toe zodat het fietsgeluk, 'ons nationaal erfgoed', de ereplaats in uw verkiezingsprogramma krijgt die het verdient. Hoe mooi zou het zijn als de gemeente Ede de top-5 haalt van de Fietsgemeente van het jaar 2030!

Met vriendelijke groet,

Secretaris Fietsersbond, afdeling Ede
Leo Langeveld

⁸ bit.ly/KnelpuntenFietsersbondEde

⁹ In afnemende prioriteit: Stappen, Trappen, Openbaar Vervoer, Deelmobiliteit en dan pas de Privéauto.

¹⁰ Brief - Uitkomsten Bestuurlijke Overleggen Leefomgeving 2025 (zie p15)

¹¹ <https://www.gelderland.nl/nieuws/iedereen-in-gelderland-op-de-fiets>